

**Memo: Berekening voorgrond geurbelasting op plangebied
Klein Westerwijksestraat 19 Biest-Houtakker**

Datum: 26 november 2025
Projectnummer: 2020.0744
Ter attentie van: Gemeente Hilvarenbeek
Opgesteld door: Arjan van Dooren en Dorien Janssen
Bijlage(n): 3

Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens binnen het plangebied, aan de Westerwijksestraat 19 in Biest-Houtakker, recreatiewoningen te realiseren. Voor het plangebied is op 2 juli 2023 een besluit op het ontwerpbestemmingsplan genomen. Op dit ontwerpbestemmingsplan zijn zienswijzen ingediend door een drietal ondernemers in de directe omgeving van het plangebied. Zij vrezen dat de bedrijfsvoering van hun veehouderijen wordt belemmerd door het voornemen.

Op 10 oktober 2023 is door G&O Consult een rapport (kenmerk: 3692go31v3) opgeleverd waarin het geuronderzoek is beschreven. In dat rapport is ingegaan op het verblijfsklimaat ten aanzien van het aspect geurhinder en veehouderijen én of de ontwikkeling leidt tot een belemmering van de omliggende veehouderijbedrijven in het kader van geurhinder en veehouderijen. In dat onderzoek is geconcludeerd dat sprake is van een aanvaardbaar verblijfsklimaat m.b.t het aspect geur.

De zienswijzen hebben betrekking op het deel ten aanzien van de belemmerende werking. Het onderzoek van G&O Consult heeft nog tot onvoldoende houvast geleid voor de omliggende veehouderijbedrijven. De situatie is ingewikkeld omdat er verschillende geurnormen gelden in het gebied, daarnaast geldt een veranderde wetgeving (inwerkingtreden van de Omgevingswet). De initiatiefnemer wil voorkomen dat de veehouderijbedrijven worden belemmerd door het initiatief. Anderzijds hebben de agrarische ondernemers aangegeven dat ze de initiatiefnemer gunnen om zijn gewenste activiteiten uitvoeren, mits zeker is gesteld dat deze niet tot een belemmering van hun bedrijfsvoering leidt. Het is de initiatiefnemer eraan gelegen om een goede verstandhouding te behouden in de buurt en elkaar de ruimte te gunnen. Er is daarom besloten om een verdieping en aanvulling te maken op het eerdere geurrapport. Vervolgens zijn de conclusies uit deze aanvulling voorgelegd en besproken met de agrarische ondernemers en hun adviseurs voordat het plan verder richting vaststelling wordt gebracht. In deze aanvulling is beschreven welke maatregelen genomen zijn om te borgen dat geen sprake is van een belemmerende werking, ook is er een verdiepingsslag gegeven op het verblijfsklimaat in de huidige en toekomstige situatie ter plaatse van het plangebied.

Toetsingskader

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) vormt sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 het toetsingskader voor omgevingsvergunningen, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De wetgeving heeft tot doel het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van geurbelasting door het opnemen van geurnormen en/of vaste afstanden.

Reland

Mgr. Bekkersstraat 56 | 5846 AJ | Ledeacker
Hurksestraat 60 | 5652 AL | Eindhoven
Postbus 186 | 5830 AD | Boxtmeer

T 085 043 1949
M info@reland.nl
W www.reland.nl

Reland B.V.

KvK 70995702
IBAN NL07 RABO 0329319876
BTW 858539470 B01

Reland Adviseurs B.V.

KvK 63631997
IBAN NL43 RABO 0304875422
BTW 855324338 B01

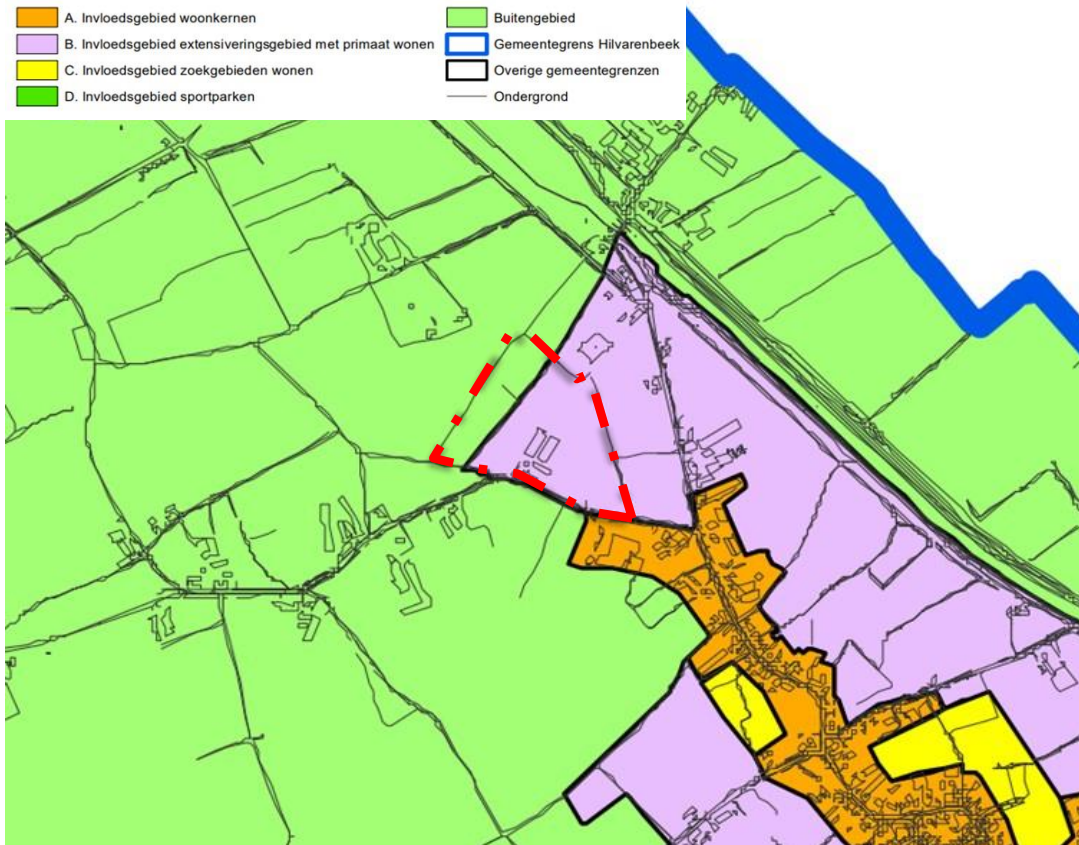
Op het voornemen is het overgangsrecht uit de Omgevingswet van toepassing. Dit betekent dat het voornemen wordt getoetst aan de wetgeving zoals die gold voor 1 januari 2024. Voor geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen is dit de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv), mits sprake is van een vastgestelde geurverordening.

De gemeente Hilvarenbeek beschikt over een eigen geurverordening te weten 'Verordening geurhinder en veehouderij Hilvarenbeek 2023'.

Op de kaart van de geurverordening van de gemeente Hilvarenbeek, zie figuur 1, is te zien dat het plangebied in twee zones valt, namelijk in het invloedsgebied extensiveringsgebied met primaat wonen en buitengebied. Ook is te zien dat de veehouderijbedrijven en de bestaande geurgevoelige objecten aan Klein Westerwijksestraat 17a en 12 in het buitengebied zijn gelegen. In het buitengebied geldt voor veehouderijbedrijven een geurnorm van 10 ouE/m³ op geurgevoelige objecten. Wanneer een geurgevoelig object in een gebied ligt dat is aangeduid als invloedsgebied extensiveringsgebied met primaat wonen, geldt voor veehouderijbedrijven een geurnorm van 7 ouE/m³. De geurnorm in het invloedsgebied extensiveringsgebied met primaat wonen is derhalve strenger dan in het buitengebied en daarom zou het kunnen zijn, dat ondanks dat het plangebied verder ligt van een veehouderijbedrijf dan een bestaand geurgevoelig object, de ontwikkeling van het plan desondanks een grotere belemmerende werking kan hebben, dan het bestaande geurgevoelige object.

Legenda

A. Invloedsgebied woonkernen	Buitengebied
B. Invloedsgebied extensiveringsgebied met primaat wonen	Gemeentegrens Hilvarenbeek
C. Invloedsgebied zoekgebieden wonen	Overige gemeentegrenzen
D. Invloedsgebied sportparken	Ondergrond

Figuur 1 Uitsnede kaart geurverordening

Omgevingswet en veranderend toetsingskader

Per 1-1-2024 is de Omgevingswet in werking getreden en vervangt daardoor De wet ruimtelijke ordening en de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). De Wgv komt te vervallen. Gemeenten mochten eerst, in afwijking van de Wgv, zelf geurnormen vastleggen in een geurverordening. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen gemeenten dat loslaten of normen opnemen in het omgevingsplan. Wanneer een gemeente een geurverordening heeft vastgesteld, geldt dat deze onder het overgangsrecht valt en onderdeel is van het tijdelijk omgevingsplan van rechtswege. Hierdoor kan de gemeente de normen handhaven en daarop vergunningsaanvragen toetsen. De gemeente Hilvarenbeek heeft een geurverordening vastgesteld, waardoor deze nog steeds geldt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De normen veranderen niet, de toetswijze is echter wel veranderd en ook het begrip geurgevoelig object is veranderd.

De procedure voor dit plan is gestart onder de wro, waardoor de Omgevingswet in dat kader niet van toepassing is. Echter wanneer wordt gekeken we naar het toetsingskader voor vergunningsaanvragen voor veehouderijen in relatie tot de belemmerende werking, is dat wel relevant. De vergunningsaanvragen worden immers onder de Omgevingswet aangevraagd en niet onder de Wro.

De definitie van een geurgevoelig object volgens het tijdelijk omgevingsplan van rechtswege, onderdeel Bestemmingsplan Buitengebied sluit aan bij het begrip zoals dat is opgenomen in de Wet geurhinder en veehouderij en luidst als volgt:

“gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt”.

Ten aanzien van dit begrip is jurisprudentie ontstaan en is op basis van Kamervragen nuance ontstaan, zeker met betrekking tot “permanent of daarmee vergelijkbaar gebruik”. Met een regelmatig verblijf wordt bedoeld een aanwezigheid op de locatie, gedurende een niet onaanzienlijk gedeelte van een tijdseenheid, van één of meer mensen, al dan niet met gelijke tussenpozen.

Uit de wetgeschiedenis en jurisprudentie blijkt uitdrukkelijk dat de Wet geurhinder en veehouderij enkel bescherming biedt tegen langdurige blootstelling. Dit blijkt ook uit vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (in het vervolg: de Afdeling):

Uit de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling (Kamerstukken II 2005/06, 30 453, nr. 19) valt af te leiden dat met de zinsnede permanent of [op] een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik bedoeld is bescherming te bieden tegen langdurige blootstelling. (Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State 24 maart 2010, zaaknr. 200905539/1/H1)

Uit de wetgeschiedenis blijkt dat alleen bescherming tegen langdurige blootstelling aan geurhinder is beoogd (Kamerstukken II 2005/2006, 30 453, nr. 3 p. 16 ev. en nr. 19). (Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State 12 mei 2010, zaaknr. 200902210/1/M2)

Daarnaast kan worden verwezen naar de Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij, opgesteld door InfoMil in samenwerking met het Ministerie van VROM, het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) en de provincie Noord-Brabant:

Criteria die relevant zijn om te betrekken in de beoordeling zijn:

- a. de verblijfsduur van menselijk wonen of verblijf. Van belang is de verblijfsduur op een dag, maar ook het aantal dagen per jaar dat sprake is van wonen of verblijf; indien sprake is van gebouwen die slechts een deel van het jaar worden gebruikt voor wonen of verblijf, kan dit een reden zijn om dit niet als permanent te beschouwen.
- b. de aanwezigheid van dagelijks dezelfde personen of steeds wisselende personen. Als iemand elke dag weer opnieuw last heeft van geurhinder, is dat anders dan dat dit incidenteel een keer het geval is. Elke dag opnieuw heeft een meer permanent karakter dan af en toe een keer.
- c. de mogelijkheid dat er mensen ook in de nachtperiode in het object verblijven.

Vanuit jurisprudentie is gebleken dat wanneer aan de hand van bovengenoemde criteria de verblijfsduur van dezelfde (groep) mensen wordt beperkt, een object, dat weliswaar bestemd en bedoeld is voor verblijf van mensen, niet als geurgevoelig wordt beschouwd.

Vanuit de Omgevingswet bestaat de term geurgevoelig object niet meer, maar is in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) gewijzigd in geurgevoelig gebouw. De definitie die daarbij hoort is anders dan de definitie zoals die was opgenomen in de Wet geurhinder en veehouderij. Volgens artikel 5.91 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn gebouwen met de volgende functies in ieder geval geurgevoelig:

- Woonfunctie;
- Onderwijsfunctie;
- Gezondheidszorgfunctie met bedgebied;
- Bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied.

Recreatiewoningen vallen hier niet standaard onder, omdat zij volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) een logiesfunctie hebben, niet een woonfunctie. Hotels en asielzoekerscentra vallen om dezelfde reden ook niet automatisch onder de bescherming, maar de gemeente kan in het omgevingsplan bepalen dat recreatiewoningen als geurgevoelig worden aangemerkt. Dit is een beleidskeuze en kan verschillen per gemeente.

Ten aanzien van het bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met de Wet geurhinder en veehouderij, waardoor het begrip geurgevoelige objecten nog van toepassing is. Door de verblijfsduur van dezelfde (groep) mensen in dit bestemmingsplan te verweken wordt geborgd en zeker gesteld dat de te realiseren recreatiehuisjes objecten zijn die als niet-geurgevoelig worden bestemd. Daardoor wordt ook ingespeeld op het Bkl en de beleidsvrijheid die de gemeente heeft ten aanzien van recreatiefunctie in zijn algemeenheid.

Het ontwerpbestemmingsplan is daardoor gewijzigd ten behoeve van de vaststelling. Aan het ontwerpbestemmingsplan is toegevoegd dat binnen het plangebied de realisatie van geurgevoelige objecten is uitgesloten. De definitie van geurgevoelige objecten is aangepast op basis van vaste jurisprudentie m.b.t. verblijfsduur (maximaal 6 weken door eenzelfde groep mensen), Permanente bewoning is uitgesloten en de mensen die recreatief verblijven dienen elders hun hoofd(woon)verblijf hebben. Dit wordt nog eens praktisch geborgd doordat het voor de ondernemer verplicht is om een nachtregister bij te houden en deze ook aan de gemeente te overleggen. Door deze maatregelen is zeker gesteld dat er geen belemmeringen ontstaan voor de omliggende veehouderijbedrijven ten aanzien van het aspect geur.

Tijdens de ontwerpprocedure van dit bestemmingsplan is met de eigenaren van de omliggende veehouderijbedrijven en de gemeente Hilvarenbeek gesproken over deze situatie. De memo is overlegd en besproken met de agrarische ondernemers. De agrarische ondernemers hebben aangegeven dat door deze aanpassing voldoende rekening is gehouden met hun bedrijfsbelang en dat de kans op belemmering door deze ontwikkeling m.b.t. het aspect geur net aanwezig is.

Aanvullend onderzoek

Door het nemen van de maatregelen in de regels van het bestemmingsplan is zeker gesteld dat de recreatiewoningen geen belemmering vormen voor de omliggende veehouderijbedrijven. Echter is het wel van belang dat ter plaatse van de recreatiewoningen een aanvaardbaar verblijfsklimaat is ten aanzien van het aspect geur. In het eerder onderzoek is reeds aangetoond dat sprake is van een aanvaardbaar verblijfsklimaat wanneer het gaat om de achtergrondbelasting m.b.t. geur. Met betrekking

tot de voorgrondbelasting is een aanvullend onderzoek uitgevoerd. Tevens zijn de meest recente aanvragen van omliggende veehouderijbedrijven betrokken bij dit onderzoek.

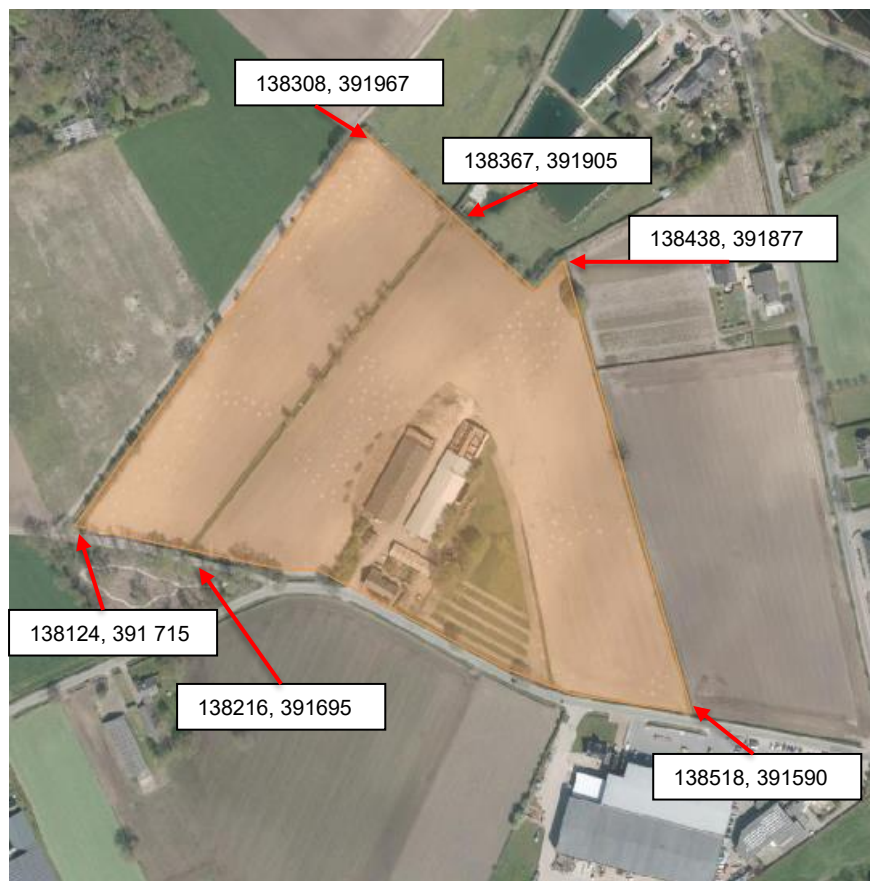
Invoergegevens onderzoek

Om te bepalen of sprake is van een aanvaardbaar verblijfsklimaat ter plaatse van het plangebied, is de voorgrond geurbelasting van de maatgevende veehouderijen berekend met rekenmodel V-Stacks vergunning 2020. Hiertoe zijn de onderstaande vergunningen opgevraagd bij de gemeente Hilvarenbeek:

- Omgevingsvergunning beperkte milieutoets, verleend op 13 december 2021 voor de locatie Biestsestraat 106, 108 en 110 in Biest-Houtakker;
- Omgevingsvergunning, verleend op 8 december 2021 voor de locatie Westerwijksestraat 12A in Biest-Houtakker;
- Omgevingsvergunning, verleend op 20 februari 2018, voor de locatie Klein Westerwijksestraat 17 in Biest-Houtakker.

Voor de geuremissie van de veehouderijen is aangesloten bij de emissie volgens de ontvangen vergunningen. Voor de veehouderij aan Klein Westerwijksestraat 17 is de emissie gecorrigeerd naar de geuremissiefactoren zoals die golden op 31 december 2023. De geuremissiefactor van enkele stalsystemen binnen deze veehouderij is na het verlenen van de vergunning gewijzigd. De gebruikte emissies komen overeen met het geuronderzoek van G&O Consult. Ten aanzien van de coördinaten van de emissiepunten zijn de bestaande coördinaten conform vergunning aangehouden.

De rijksdriehoekscoördinaten van de toetspunten van het plangebied zijn bepaald aan de hand van figuur 4, waar op een luchtfoto het plangebied is weergegeven. Er zijn op het plangebied 6 meetpunten opgenomen, 4 op de hoeken van het plangebied en 2 ter hoogte van de veranderende geurnorm (7) conform kaart bij de geurverordening.

Figuur 2 Ligging toets coördinaten Westervijksestraat 19, Biest-Houtakker

In de tabellen 1 tot en met 3 zijn de invoerparameters van de maatgevende veehouderijen weergegeven. In dit onderzoek zijn de coördinaten aangehouden zoals opgenomen in de berekeningen behorende bij de vigerende vergunningen. Deze zijn leidend.

Tabel 1 Invoer parameters geurberekening Klein Westervijksestraat 17

Dierenverblijf	Emissiepunt					Geuremissie (ouE/sec)	Gemiddelde gebouw- hoogte (m)
	X-coörd.	Y-coörd.	Hoogte (m)	Diameter (m)	Uittreed- snelheid (m/sec)		
Stal D (1)	137 924	391 608	3,9	0,45	4,0	9.476	3,7
Stal D (2)	137 933	391 566	3,9	0,50	4,0	12.675	3,7
Stal D (3)	137 943	391 534	4,5	0,45	4,0	972	3,7
E1 + E2	137 871	391 583	8,6	4,81	0,92	3.077	5,2
E3 + E4	137 873	391 850	8,6	6,56	0,94	39.216	5,2

Tabel 2 Invoer parameters geurberekening Klein Westerwijksestraat 12a

Dierenverblijf	Emissiepunt					Geuremissie (ou _E /sec)	Gemiddelde gebouw- hoogte (m)
	X-coörd.	Y-coörd.	Hoogte (m)	Diameter (m)	Uittreed- snelheid (m/sec)		
Stal 1	138 146	391 423	6,1	4,14	1,52	30.175	4,8
Stal 2	138 139	391 419	6,1	2,52	1,02	6.472	3,7
Stal 3	138 102	391 425	5,4	2,52	1,30	5.439	3,8
Stal 4	138 075	391 441	4,4	4,69	0,60	10.943	4,5

Tabel 3 Invoer parameters geurberekening Biestsestraat 108

Dierenverblijf	Emissiepunt					Geuremissie (ou _E /sec)	Gemiddelde gebouw- hoogte (m)
	X-coörd.	Y-coörd.	Hoogte (m)	Diameter (m)	Uittreed- snelheid (m/sec)		
Stal 1	138 690	391 761	5,5	0,50	4,00	19.509	3,9
Stal 3	138 757	391 745	2,9	2,10	4,13	13.147	4,7
Stal 5	138 747	391 767	2,9	0,90	4,04	2.390	4,4

Resultaten berekening

In deze paragraaf zijn de invoergegevens en resultaten van de berekening voorgrond geurbelasting met rekenmodel V-Stacks vergunning 2020 weergegeven van de maatgevende veehouderijen. Hierbij is de geuremissie opgenomen conform de geuremissiefactoren zoals vastgelegd in bijlage V. van de Omgevingsregeling, in werking per 1 juli 2024¹.

In tabel 4 zijn de toetspunten van het plangebied weergegeven. Tevens is per toetspunt de geurbelasting van de maatgevende veehouderijen gegeven. De volledige berekeningen van de voorgrond geurbelasting met V-Stacks vergunning 2020 zijn als bijlagen bij deze memo opgenomen.

Tabel 4 Geurbelasting plangebied Klein Westerwijksestraat 19 Biest-Houtakker

Toetspunt	X-coörd.	Y-coörd.	Geurbelasting (ou _E /m ³)
-----------	----------	----------	--

¹ [wetten.nl - Regeling - Omgevingsregeling - BWBR0045528 \(overheid.nl\)](https://wetten.nl - Regeling - Omgevingsregeling - BWBR0045528 (overheid.nl))

Aanduiding op luchtfoto				Klein Westerwijkse-straat 17	Klein Westerwijkse-straat 12a	Biestsestraat 108
Nw	Hoekpunt noordwest	138 308	391 967	5,6	4,7	2,0
No	Hoekpunt noordoost	138 438	391 877	4,6	5,5	3,4
Zo	Hoekpunt zuidoost	138 518	391 590	3,7	7,4	4,6
Zw	Hoekpunt zuidwest	138 124	391 715	15,3	12,3	1,1
NW-2	Hoekpunt noordwest 2	138 367	391 905	5,9	5,5	2,4
ZW-2	Hoekpunt zuidwest 2	138 216	391 695	11,7	13	1,5

Wanneer de voorgrondbelasting leidend zou zijn, kunnen we de berekende waarden in de tabel “relatie tussen de voorgrondbelasting en de geurhinder” projecteren (zie tabel 5) en komen we tot de resultaten zoals weergegeven in tabel 6.

Tabel 5 Wettelijke en maximale waarden voor geurbelasting en bijbehorende hinderpercentages

	Buiten bebouwde kom	
	Wettelijk (artikel 3)	Maximaal (artikel 6)
Concentratiegebied		
Geurbelasting (OU _E /m ³)	14	35
Hinder	≥25%	≥ 41%

Tabel 6 Percentage geurgehinderden op basis van voorgrondbelasting

Aanduiding op luchtfoto	Toetspunt	X-coörd.	Y-coörd.	Geurbelasting (ou _E /m ³)		
				Klein Westerwijkse-straat 17	Klein Westerwijkse-straat 12a	Biestsestraat 108
Nw	Hoekpunt noordwest	138 308	391 967	13%	12%	6%
No	Hoekpunt noordoost	138 438	391 877	11%	13%	8%
Zo	Hoekpunt zuidoost	138 518	391 590	9,5%	16%	12%
Zw	Hoekpunt zuidwest	138 124	391 715	26%	23%	4%
NW-2	Hoekpunt noordwest 2	138 367	391 905	14%	13%	6%
ZW-2	Hoekpunt zuidwest 2	138 216	391 695	23%	24%	15%

Conclusie

Uit de berekeningen van de voorgrond geurbelasting van de veehouderijen rondom het plangebied is af te leiden dat deze op alle toetspunten niet leiden tot een overschrijding van de wettelijke waarden en het percentage geurgehinderden niet wordt overschreden. Hierdoor wordt gesteld dat ter plaatse van het plangebied sprake is van een aanvaardbaar verblijfsklimaat.

Op 7 oktober 2024 is een ontwerpbesikking omgevingsvergunning uitgebreide procedure Klein Westerwijksestraat 17 gepubliceerd. Ten behoeve van deze procedure is een geuronderzoek uitgevoerd naar de mogelijke effecten op de omgeving. Uit deze geurberekening blijkt dat de situatie ten aanzien van geur flink verbeterd ten opzichte van bestaande geurgevoelige objecten. Hierdoor kunnen we ook de conclusie trekken dat het verblijfsklimaat ter plaatse van het plangebied zelfs verbeterd ten opzichte van de huidige situatie.

Op 29 oktober 2024 is een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning voor het veehouderijbedrijf aan Klein Westerwijksestraat 12a. In dat kader is eveneens een geuronderzoek uitgevoerd. Uit dat onderzoek blijkt dat bij realisatie van de aangevraagde omgevingsvergunning de situatie ten aanzien van geur verbeterd. Ook hieruit kunnen we concluderen dat door de ontwikkeling van het veehouderijbedrijf aan Klein Westerwijksestraat 12a, het verblijfsklimaat ter plaatse van het plangebied verbeterd ten opzichte van de huidige situatie.

De algemeen conclusie betreft dat ter plaatse van het plangebied sprake is van een aanvaardbaar verblijfsklimaat, nu en in de toekomst en dat door het opnemen van restricties in de regels van het bestemmingsplan ten aanzien van verblijf in de recreatiewoningen, de ontwikkeling niet leidt tot een belemmering van omliggende veehouderijbedrijven.

Bijlagen

Bijlage 1: Berekening voorgrond geurbelasting Westerwijksestraat 17 in Biest-Houtakker

Bijlage 2: Berekening voorgrond geurbelasting Westerwijksestraat 12a in Biest-Houtakker

Bijlage 3: Berekening voorgrond geurbelasting Biestsestraat 106, 108 en 110 in Biest-Houtakker